

Lovforslag nr. L 154. Fremsat den 1. februar 2001 af miljø- og energiministeren (Svend Auken)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v.

(Solvarmepligt i nybyggeri uden for fjernvarmeområderne m.v.)

§ 1

I lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 692 af 25. august 1999, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 7, 1. pkt., affattes således:

»Tilskud til formål som nævnt i § 1, stk. 2, nr. 5, bortset fra solvarmeanlæg, kan højst udgøre 1 mio. kr.«

2. Efter *kapitel 2* indsættes:

»Kapitel 2 a

Installation af solvarmeanlæg

§ 10 f. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om, at ejere af de i stk. 2 nævnte bygninger skal installere solvarmeanlæg til forsyning med varmt brugsvand ved opførelse af nye bygninger, tilbygning til bygninger eller væsentlige ændringer af varmeinstallationerne i bygninger, forudsat at installationen og driften af solvarmeanlægget må anses for brugerøkonomisk fordelagtig.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 gælder for følgende bygninger beliggende i områder uden fjernvarmeforsyning:

- 1) bygninger til brug for den kommunale forvaltning eller de i stk. 4 nævnte selskaber, institutioner, foreninger m.v.,
- 2) bygninger til erhvervsmæssig brug og
- 3) sommerhuse med væsentligt samlet etageareal eller væsentlige energiforbrugende installationer.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om gennemførelsen og administrationen af bestemmelserne i stk. 1 og 2, herunder regler om

- 1) hvilke kategorier af bygninger, der omfattes af bestemmelserne,
- 2) solvarmeanlæggenes konstruktion, installation og kapacitet og
- 3) beregning af brugerøkonomiske forhold.

Stk. 4. Med selskaber m.v. som nævnt i stk. 1, nr. 1, menes i denne lov selskaber, institutioner, foreninger m.v., såfremt udgifterne ved deres virksomhed overvejende dækkes af statslige eller kommunale midler, eller såfremt de ved eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelse på statens eller en kommunes vegne.

§ 10 g. Kommunalbestyrelsen påser overholdelsen af bestemmelserne i § 10 f og regler, der er fastsat i henhold til denne bestemmelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan give påbud til den til enhver tid værende ejer af en ejendom om at berigtige et ulovligt forhold. Kommunalbestyrelsen kan tinglyse påbudet for ejerens regning. Når forholdet er berigtiget, skal kommunalbestyrelsen på ejerens anmodning lade påbudet aflyse fra tingbogen.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens administration af bestemmelserne i § 10 f og regler udstedt i henhold til denne bestemmelse, herunder om kommunalbestyrelsens adgang til at give dispen-

sation fra bestemmelserne, når nærmere angivne hensyn taler herfor.

§ 10 h. Energiklagenævnet behandler klager over afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen efter denne lov og regler udstedt i henhold til loven. Kommunalbestyrelsens afgørelser kan ikke indbringes for domstolene, før den endelige administrative afgørelse foreligger.

Stk. 2. Klage skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Stk. 3. Energiklagenævnets formand kan efter aftale med nævnet træffe afgørelse på nævnets vegne i sager, som nævnet behandler efter denne lov og regler udstedt i henhold til loven.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om

- 1) at visse afgørelser ikke skal kunne indbringes for Energiklagenævnet,
- 2) betaling af gebyr til dækning af omkostningerne ved behandling af en klage for Energiklagenævnet og
- 3) Energiklagenævnets sammensætning ved behandlingen af afgørelser efter denne lov og regler udstedt i henhold til loven.«

3. I § 11 a indsættes:

»*Stk. 4.* Kommunalbestyrelsen og Energiklagenævnet kan pålægge bygningsejere og instal-

laterer at meddele alle sådanne oplysninger, som er nødvendige til behandling af sager efter § 10 f og regler udstedt i henhold til denne bestemmelse.«

4. § 11 b, stk. 1, affattes således:

»§ 11 b. Med mindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde eller hæfte den, der

- 1) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med ansøgning om tilsagn om tilskud eller om udbetaling af tilskud eller undlader at give oplysninger efter § 11 a, stk. 1,
- 2) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til kommunalbestyrelsen eller Energiklagenævnet eller undlader at give oplysninger som nævnt i § 11 a, stk. 4, eller
- 3) tilsidesætter kommunalbestyrelsens påbud efter § 10 g, stk. 2, om at berigtige et ulovligt forhold.«

§ 2

Miljø- og energiministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden. Ministeren kan fastsætte, at dele af loven træder i kraft før andre dele af loven.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og formål

Lovforslaget fremsættes som en opfølgning på den plan for solvarmeområdet, som miljø- og energiministeren i samarbejde med by- og boligministeren har udarbejdet i efteråret 2000.

Hovedanbefalingen i solvarmeplanen er indførelse af en forpligtelse til at installere solvarmeanlæg i nybyggeri, som er beliggende uden for fjernvarmeområder, inden for statsligt og kommunalt byggeri, det støttede byggeri, erhvervsbyggeri og visse større sommerhuse. Hertil kommer andre anbefalinger, herunder om smidiggørelse af administrationen af tilskud til solvarme, som også indgår i nærværende forslag, og endvidere blandt andet forslag om nye solvarmekampanjer og fornyet samarbejde med forsyningsvirksomheder om udbredelse af solvarme.

Solvarmeplanen er udarbejdet på grundlag af den beretning, som Folketingets Energipolitiske Udvalg har afgivet den 21. juni 2000 over et forslag til folketingsbeslutning om solvarme i nybyggeri udenfor de eksisterende fjernvarmeområder (1999/1 BF 33, FT 1999 A 2489, FF 4797, B 1429).

Solvarmeplanen skal ses på baggrund af, at der er behov for at sikre en fortsat udbygning med solvarmeanlæg, herunder ikke mindst små og mellemstore anlæg. I en opgangsperiode fra 1987 til 1996 steg antallet af årligt installerede solvarmeanlæg som følge af kvalitetssikring, kampanjer og samarbejde med forsyningselskaberne fra ca. 250 til 4000, men antallet faldt i årene herefter til ca. 1700. Nedgangsperioden har skabt store vanskeligheder for solvarmebranchen og udskudt det tidspunkt, hvor solvarmeanlæg vil kunne klare sig kommercielt uden standardtilskud fra Energistyrelsen, på ubestemt tid. Et øget marked for solvarme indebærer også

en større serieproduktion, hvorved omkostningerne kan reduceres.

Solvarmen i Danmark har siden fremkomsten efter oliekriserne gennemgået en 25-årig teknologisk udvikling og repræsenterer i dag et kommercielt velfungerende og pålideligt produkt. Videreudvikling er dog stadig mulig og forventes gradvist at kunne forbedre forholdet mellem pris og ydelse væsentligt. En fortsat udvikling er derfor ønskelig af økonomiske grunde, men udvikling af bygningsintegrerede anlæg vil desuden indebære arkitektonisk mere tilfredsstillende løsninger og derigennem sikre en større folkelig accept og udbredelse.

Solvarmen forventes ikke på kort sigt at komme til at spille en afgørende rolle i den samlede energiforsyning, men på længere sigt kan den yde et vigtigt bidrag. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med, at en stor del af installationerne finder sted som små standardanlæg i de enkelte husstande, hvorved det folkelige engagement styrkes i omstillingen fra fossile brændsler til vedvarende og miljøvenlig energi generelt, og at de større anlæg er blevet selskabsøkonomisk interessante. Således producerer de store solvarmeanlæg tilsluttet fjernvarmeværkerne på Ærø varmt vand til brugerøkonomisk fordelagtige priser, som er meget tæt ved at være konkurrencedygtige med alternative brændsler.

Formålet med nærværende lovforslag er at sikre, at lovgivningen bliver bragt i overensstemmelse med anbefalingerne i solvarmeplanen. Der er allerede hjemmel til at indføre en pligt til at installere solvarmeanlæg i statsligt byggeri i medfør af lov om statens byggeri og i nybyggeri af støttede boliger (almene boliger og støttede private andelsboliger) i medfør af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. Disse love henhører under By- og Boligministeriet. By- og boligministeren vil træffe foranstaltninger til at gennemføre tilsva-

rende forpligtelser som i nærværende lovforslag i statsligt byggeri og støttet boligbyggeri. Dette påregnes at ske med virkning fra den 1. januar 2002. Det forudsættes, at der vil gælde samme kriterier for installation af solvarmeanlæg i støttet byggeri som på de områder, der omfattes af nærværende lovforslag.

Lovforslaget skal derfor skabe adgang til at indføre pligt til at installere solvarmeanlæg i nybyggeri uden for fjernvarmeområder i de øvrige kategorier, som er omfattet af solvarmeplanen: Kommuner, selvejende institutioner, erhvervsvirksomheder og visse større sommerhuse. I overensstemmelse med solvarmeplanen omfattes privat boligbyggeri ikke af lovforslagets bestemmelser om pligt til at installere solvarmeanlæg.

Forpligtelsen til at installere solvarmeanlæg efter ovenstående kriterier inklusive det støttede boligbyggeri vurderes årligt at medføre installation af 1200 nye solvarmeanlæg i standardstørrelse, som ellers ikke ville blive installeret.

Ved lovforslaget tages der tillige hensyn til anbefalingerne i solvarmeplanen om at smidiggøre administrationen af tilskud til solvarmeanlæg, idet der er behov for forbedrede vilkår for etablering af store solvarmeanlæg i tilknytning til fjernvarmeanlæg. Disse anlæg har vist sig mere økonomiske end små anlæg. Anlæggene behøver fortsat tilskud, men de forventes inden for overskuelig tid at kunne blive konkurrencedygtige med anden varmeproduktion. Derfor foreslås det gældende tilskudsloft til solvarmeanlæg på 1 mio. kr. ophævet, da det nedsætter incitamentet for fjernvarmeværkerne til at etablere større solvarmeanlæg eller fører til u hensigtsmæssige opdelinger af solvarmeanlægget i etaper.

2. Lovforslagets indhold

Lovforslaget skaber hjemmel til at kræve, at der skal installeres solvarmeanlæg i nybyggeri i kommunale og selvejende institutioner, erhvervsbygninger og visse større sommerhuse beliggende uden for fjernvarmeområderne. Endvidere foreslås den gældende maksimumgrænse for tilskud til solvarmeanlæg på 1 mio. kr. ophævet.

Forpligtelsen til at installere solvarmeanlæg gælder kun, såfremt anlægget er brugerøkonomisk fordelagtigt, dvs. at værdien af energibesparelserne som følge af anlægget er mindst lige

så store som de gennemsnitlige omkostninger til finansiering og vedligeholdelse over en 20-årig periode.

Bestemmelserne om installation af solvarmeanlæg foreslås administreret af kommunerne. Overholdelsen af bestemmelserne kan påses i forbindelse med den almindelige byggesagsbehandling af nybyggeri.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for staten, amter og kommuner

De økonomiske og administrative konsekvenser i Miljø- og Energiministeriet og i By- og Boligministeriet (udarbejdelse af regler, vejledning m.v.) forventes afholdt inden for de bestående personalemæssige og økonomiske rammer.

Da der kun skal installeres solvarmeanlæg, hvor det er brugerøkonomisk fordelagtigt, vil installationsarbejdet være udgiftsneutrale for amter og kommuner som bygherrer. Dette gælder dog ikke for kommunalt og amtskommunalt ejede almene ældreboliger, jf. nedenfor om støttet boligbyggeri.

Ifølge Indenrigsministeriets bestemmelser om kommunernes låntagning kan kommuner optage lån til udgiften til installation af solvarmeanlæg i ejendomme til sociale, kulturelle og undervisningsmæssige formål.

En væsentlig del af de solvarmeanlæg, som skal installeres som opfølgning på solvarmeplanen, vil blive installeret i forbindelse med nyt støttet boligbyggeri (almene boliger og støttede private andelsboliger), skønmæssigt svarende til ca. 750 standardanlæg årligt. Som nævnt i pkt. 1 om lovforslagets baggrund og formål vil forpligtelsen til at installere solvarmeanlæg blive fastlagt med hjemmel i By- og Boligministeriets lovgivning, for så vidt angår dette byggeri. Omfanget af merudgifterne i forbindelse med gennemførelsen af solvarmehandlingsplanen for dette byggeri, jf. nf., vil bero på udstedelsen af regler i medfør af den nævnte lovgivning.

Det skønnes med betydelig usikkerhed, at merinvesteringerne som følge af installation af solvarmeanlæg ved etablering af nye støttede boliger udgør ca. 15 mio. kr. årligt. Som følge heraf vil der være offentlige merudgifter til kommunal grundkapital til almene boliger, ydelsesstøtte til almene boliger og andelsboliger samt til individuel boligstøtte. De årlige merudgifter til kommunal grundkapital skønnes med virkning fra

2002 at udgøre 1,7 mio. kr. om året (2001-prisniveau). Som følge af kommunale merudgifter til ydelsesstøtte og boligstøtte vil de samlede kommunale merudgifter være svagt stigende og udgøre 1,8 mio. kr. i 2004.

De statslige merudgifter til ydelsesstøtte til almene boliger og andelsboliger skønnes med virkning fra 2002 at udgøre ca. 3,5 mio. kr. om året (opgjort i nutidsværdi) med de forudsætninger om rentefod og inflation, som er anvendt i finansloven for 2001. Som følge af de statslige merudgifter til boligstøtte vil de samlede statslige merudgifter være svagt stigende og udgøre ca. 3,7 mio. kr. i 2004. De statslige merudgifter afholdes ved overførsel fra Miljø- og Energiministeriets ramme til By- og Boligministeriet.

Det vurderes, at kommunernes kontrol med overholdelsen af bestemmelserne, som forudsættes koordineret med sagsbehandlingen af byggetilladelser, kun vil indebære et beskedent ressourceforbrug pr. sag. Det anslås, at den samlede årlige forøgelse af kommunernes opgaver årligt vil udgøre omkring et halvt årsværk (ca. 200.000 kr.).

De kommunaløkonomiske konsekvenser vil blive forhandlet med parterne.

De økonomiske konsekvenser af ophævelsen af tilskudsloftet på 1 mio. kr. for store solvarmeanlæg kan ikke på nuværende tidspunkt kvantificeres. Større incitament for fjernvarmeværkerne til at etablere solvarmeanlæg må ventes at føre til, at der etableres flere sådanne anlæg og dermed føre til et større tilskudsbehov, men på den anden side forventes en sådan udvikling også at resultere i prisreduktioner, der vil muliggøre lavere tilskudssatser.

4. Miljømæssige konsekvenser

Forpligtelsen til at installere solvarmeanlæg, inklusive de støttede boliger, forventes årligt at medføre 1200 nye solvarmeanlæg i standardstørrelse svarende til en CO₂-besparelse på ca. 800 tons. Akkumuleret over de kommende 20 år for de nye anlæg, der etableres i denne periode, vil besparelsen være ca. 160.000 tons CO₂.

Tilsvarende skønnes reduktionen i NO_x-belastningen at være ca. 1,2 tons årligt, akkumuleret over en 20-årig periode ca. 240 tons. Reduktionen i SO₂-belastningen skønnes at være ca. 0,7 tons årligt, akkumuleret over en 20-årig periode ca. 140 tons.

5. Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget skønnes ikke at have større økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet generelt.

Lovforslaget omfatter nybyggeri i erhvervsvirksomheder uden for fjernvarmeområderne. Der vil kun være pligt til at installere solvarmeanlæg i det omfang, det vil være brugerøkonomisk fordelagtigt efter nærmere angivne kriterier, jf. bemærkningerne til § 10 f, stk. 1. Det skønnes, at kun et lille antal nybyggerier i erhvervsvirksomheder har tilstrækkeligt stort varmtvandsforbrug til at falde ind under bestemmelserne, skønsmæssigt 10-30 nybyggerier årligt. Den samlede merinvestering årligt (incl. projektering) vurderes til ca. 4 mio. kr., som vil blive modsvaret af energibesparelser, da der som nævnt kun skal installeres solvarme, hvis det er brugerøkonomisk fordelagtigt.

Det forventes, at erhvervslivets merforbrug af ressourcer ved byggesagsforberedelse o.l. som følge af lovforslaget vil være ubetydeligt.

Derudover vil lovforslaget have en positiv virkning på brancher, der har tilknytning til solvarmeområdet.

6. Forholdet til EU-retten

Bestemmelserne om pligt til installation af solvarmeanlæg vurderes ikke at indeholde EU-retlige aspekter.

Det er hensigten, at bygningsejere, som forpligtes til at installere solvarmeanlæg, ikke skal kunne få tilskud efter lovens bestemmelser om tilskud til vedvarende energianlæg.

Ophævelsen af det hidtidige maksimum for tilskud til solvarmeanlæg på 1 mio. kr. forventes at ligge inden for rammerne af Europa-Kommissionens oprindelige godkendelse af støtteordningen. Tilskud kan ifølge loven ikke overstige 30% af de godkendte udgifter, således at ophævelsen af tilskudsloftet ikke påvirker støtteintensiteten.

Bestemmelser, som fastsættes med hjemmel i lovforslagets § 10 f, stk. 3, nr. 2, vil blive notificeret i medfør af informationsprocedure-direktivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF som ændret senest ved direktiv 98/48/EF), i det omfang de indeholder forskrifter, der er omfattet af direktivet.

7. Høring

Solvarmeplanen, som er grundlaget for lovforslaget, er blevet sendt i høring i oktober 2000 til nedennævnte berørte parter: Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen, Dansk Industri, Lejernes Landsorganisation, Boligselskabernes Landsforening, Andels Boligforeningernes Fællesrepræsentation, Danmarks Lejerforening, By- og Boligministeriet, Forsvarets Bygningstjeneste, Dansk VVS, Dansk Smedemejerforening, Naturgas Midt-Nord, NESA, Solfangerfabrikantforeningen, SolenergiCentret, Solenergiudvalget og Solvarmegruppen.

Under hensyn til, at nærværende lovforslag er udarbejdet på grundlag af solvarmeplanen, er lovforslaget ikke sendt i høring til den nævnte kreds.

Lovforslaget er sendt i høring til Statsministeriet, Finansministeriet, Justitsministeriet, Erhvervsministeriet, By- og Boligministeriet, Indenrigsministeriet og Energiklagenævnet. Lovforslaget er sendt i høring til Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen og Københavns og Frederiksberg Kommuner med hensyn til de administrative og økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Vurdering af konsekvenserne af lovforslaget

	Positive konsekvenser/min-dreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner		<p>1. Det vurderes, at installation af solvarmeanlæg i kommunalt byggeri, der omfattes af nærværende lovforslag, ikke vil medføre merudgifter, idet der kun skal installeres solvarme, hvor det er brugerøkonomisk fordelagtigt. Kommunale udgifter til grundkapital, ydelsesstøtte og boligstøtte i støttet byggeri ventes at udgøre ca. 1,7 mio. kr. i 2002 og derefter stige til ca. 1,8 mio. i 2004. Statslige merudgifter til ydelsesstøtte og boligstøtte i støttet byggeri, som er omfattet af By- og Boligministeriets lovgivning, ventes at udgøre ca. 3,5 mio. kr. i 2002 og derefter stige til ca. 3,7 mio. kr. i 2004.</p> <p>2. Det er uvist, hvorvidt lovforslagets ophævelse af tilskudsloftet på 1 mio. kr. vil føre til forøgede udbetalinger af tilskud.</p>
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner		<p>Opgaverne i Miljø- og Energiministeriet og By- og Boligministeriet ventes afholdt inden for bestående rammer. De administrative opgaver i kommunerne anslås til ca. ½ årsværk (200.000 kr.) årligt i alt.</p>
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Forslaget ventes at have en positiv virkning på brancher med tilknytning til solvarmeområdet.	<p>Merinvesteringer som følge af forslaget skønnes til 10-30 anlæg årligt svarende til ca. 4 mio. kr. Investeringerne vil blive modsvaret af energibesparelser, da der kun skal installeres solvarme, hvor det er brugerøkonomisk fordelagtigt.</p>

F. t. 1. vedr. udnyttelse af vedvarende energikilder m.v.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet		Der kan forventes et ubetydeligt merforbrug af ressourcer i byggesager.
Miljømæssige konsekvenser	Der forventes installeret 1.200 standardsolvarmeanlæg årligt, svarende til en årlig CO ₂ -besparelse på 800 tons. Den akkumulerede besparelse over 20 år for de nye anlæg, der etableres i denne periode, anslås til ca. 160.000 tons.	
Administrative konsekvenser for borgerne		
Forholdet til EF-retten	Pligten til at installere solvarmeanlæg vurderes ikke at indeholde EU-retlige aspekter. Ophævelsen af tilskudsloftet, 1 mio. kr., vurderes ikke at have EU-retlige konsekvenser, da støtteintensiteten ikke forøges. Hvis der fastsættes tekniske standarder og forskrifter i medfør af lovforslagets bestemmelser, vil disse om fornødent blive notificeret efter Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF som ændret ved direktiv 98/48/EF om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter, inden de træder i kraft.	

Til nr. 2

Forslagets kapitel 2 a indeholder bestemmelser om installation af solvarmeanlæg i nybyggeri i områder uden fjernvarmeforsyning.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af bestemmelsen, at det hidtidige maksimum for tilskud på 1 mio. kr. til installation af anlæg, som anvender vedvarende energi, ophæves for solvarmeanlæggenes vedkommende. Formålet er at fremme udbygningen af store solvarmeanlæg bl.a. i forbindelse med biomassebaserede fjernvarmeanlæg. Ophævelsen af maksimum for tilskudsbeløb indebærer ikke, at der til store solvarmeanlæg skal ydes 30 % af omkostningerne i tilskud, hvilket er lovens maksimum. Tilskuddets størrelse vil bero på antallet af ansøgninger om tilskud i forhold til de til rådighed stående tilskudsmidler, og det kan således blive aktuelt at nedsætte den for tiden gældende tilskudssats til store solvarmeanlæg på 4 kr. pr. kWh beregnet af årsydelsen til f.eks. 2-3 kr. pr. kWh.

Til § 10 f

Miljø- og energiministeren kan i medfør af stk. 1 fastsætte regler om, at der skal installeres solvarmeanlæg i forskellige kategorier af bygninger som nævnt i stk. 2. Forpligtelsen til at installere solvarmeanlæg påhviler ejeren af bygningen, og forpligtelsen gælder for nybyggeri uden for fjernvarmeområder.

I stk. 1 fastsættes de overordnede betingelser for, hvornår bygningsejeren er forpligtet til at installere solvarmeanlæg.

Solvarmeanlægge skal installeres ved opførelse af nye bygninger, tilbygning til bygninger eller væsentlige ændringer af varmeinstallationerne i bygninger. Der vil i praksis være tale om anlægsarbejder, som kræver kommunal byggetilladelse, jf. bemærkningerne til § 10 g.

Under hensyn til, at bestemmelserne om installation af solvarmeanlæg skal kunne påses af kommunerne i forbindelse med byggesagsbe-

handlingen, er det hensigten med hjemmel i stk. 3 at fastsætte regler om, at bestemmelserne ikke gælder ved byggearbejder, som ifølge byggelovgivningen ikke skal anmeldes til kommunalbestyrelsen. Efter omstændighederne vil byggearbejder, som efter byggelovgivningen alene skal anmeldes, men ikke kræver byggetilladelse, til lige kunne undtages.

Det er en betingelse for, at der er pligt til at installere solvarmeanlæg, at installationen og driften af anlægget må anses for brugerøkonomisk fordelagtig. Ved vurderingen af, om solvarmeanlægget vil være brugerøkonomisk fordelagtigt, skal den årlige værdi af energibesparelserne som følge af anlægget sammenholdes med de udjævnedede eller gennemsnitlige omkostninger til finansiering og vedligeholdelse (efter fradrag af eventuelle offentlige tilskud) i en levetid på 20 år.

Det er kommunalbestyrelsen, der vurderer, hvorvidt de brugerøkonomiske betingelser er opfyldt, jf. bemærkningerne til § 10 g. Der vil med hjemmel i stk. 3 blive fastsat regler om beregningsprincipperne. Energistyrelsen vil i samarbejde med By- og Boligministeriet til brug for kommuner, bygherrer og rådgivere udarbejde vejledende materiale med beregninger af solvarmeøkonomien for typiske bygningskategorier. Derved vil det i typiske situationer kunne afgøres på grundlag af eksemplerne, om bygningen er omfattet af bestemmelserne, således at egentlige individuelle beregninger af brugerøkonomien kun vil være nødvendige i konkrete tvivlstilfælde.

Kravet om brugerøkonomi vil sædvanligvis føre til, at bygninger med ringe forbrug af varmt vand ikke vil blive omfattet af pligten til at installere solvarmeanlæg. Ved bygninger, hvor der installeres et særligt energieffektivt naturgas- eller oliebaseret kedelanlæg, vil en brugerøkonomisk beregning ofte føre til, at der ikke kan stilles krav om installation af solvarmeanlæg. Hvis bygningens forsyning med varmt brugsvand i forvejen dækkes ved andre vedvarende energikilder eller for erhvervsbygningers vedkommende ved udnyttelse af procesvarme, vil en pligt til at installere solvarmeanlæg sædvanligvis være uhensigtsmæssig, da brugerøkonomien må antages at tale imod. Det er derfor hensigten at fastsætte regler i medfør af stk. 3 om, at bygninger

med disse opvarmningsformer undtages fra forpligtelsen.

Der skal ifølge stk. 1 opsættes solvarmeanlæg til forsyning med varmt brugsvand. Det tilsigtes, at solvarmen delvis skal kunne dække behovet for varmt brugsvand i en bygning, idet et solvarmeanlæg ikke forventes at have kapacitet til fuldt ud at kunne dække dette behov. Dækningsgraden i dag for solvarmeanlæg er for små anlæg 50-60 % af varmtvandsforbruget og for større anlæg 25-40 %. Det er hensigten, at der skal fastsættes regler i medfør af stk. 3 om anlæggenes dimensionering eller dækningsgrad.

De bygningskategorier, hvor der skal installeres solvarmeanlæg, fremgår af *stk. 2*.

Pligten til at installere solvarmeanlæg er betinget af, at bygningen er beliggende i et område uden fjernvarmeforsyning. Hermed sigtes til områder, hvor der ikke er etableret fjernvarmeforsyning, eller hvor der ikke i henhold til lov om varmeforsyning er godkendt et projekt for fjernvarmeforsyning.

Bygninger til brug for den kommunale forvaltning (*nr. 1*) omfatter bygninger til brug for de kommunale forvaltningsmyndigheder i bred forstand, herunder administration, undervisning, sygehusvæsen m.v. Med kommuner forstås primærkommuner og amtskommuner.

Det fremgår videre af *nr. 1*, jf. *stk. 4*, at nærmere angivne selskaber, institutioner, foreninger m.v. også omfattes af bestemmelserne, hvis udgifterne til deres virksomhed overvejende dækkes af statslige eller kommunale midler, eller de ved eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelse på statens eller en kommunes vegne. Bestemmelserne svarer til bestemmelserne i § 1, stk. 3, i offentlighedsloven og § 1, stk. 2, i forvaltningsloven, hvorefter vedkommende minister kan bestemme, at de nævnte institutioner omfattes af bestemmelserne i disse love. Der vil være tale om institutioner, der er oprettet på privatretligt grundlag.

Selvejende boliginstitutioner, som er opført i medfør af By- og Boligministeriets tidligere lovgivning, er ikke omfattet af dette lovforslag.

Bygninger til erhvervs-mæssig brug (*nr. 2*) omfatter bygninger, der anvendes til erhvervsvirksomhed af enhver art. Solvarmeanlægget skal også her være beregnet til bygningens forsyning med varmt brugsvand, og det kræves således ik-

ke, at anlægget skal kunne forsyne med varmt vand til procesbrug (maskinvaskeanlæg m.v.).

Med sommerhuse med et væsentligt samlet etageareal eller væsentlige energiforbrugende installationer (nr. 3) sigtes til sommerhuse, som er væsentligt større end gennemsnitlige sommerhuse eller er forsynet med installationer, som ikke er almindeligt forekommende og er særligt energikrævende (f.eks. indendørs badebassiner).

Vedrørende installation af solvarmeanlæg i statens bygninger og almene boliger henvises til de almindelige bemærkninger under pkt. 1. Pligten til at opstille solvarmeanlæg gælder ikke for private boliger (en- og tofamiliehuse, private udlejningsejendomme og ejerlejligheder), for foreningsbygninger m.v., som ikke omfattes af definitionen i stk. 4, eller for sommerhuse, som ikke omfattes af nr. 3.

Der kan med hjemmel i stk. 3 fastsættes regler, der præciserer, hvilke bygningskategorier, der omfattes af bestemmelserne. Det er hensigten at undtage uopvarmede bygninger. Endvidere er det hensigten at fastsætte regler om, at nybyggeri til forskellig benyttelse (f.eks. blandet erhvervs- og privat brug), skal forsynes med solvarmeanlæg, hvis en nærmere angivet væsentlig del af bygningsarealet anvendes til et af de formål, som er nævnt i nr. 1-3.

Miljø- og energiministeren kan ifølge *stk. 3* fastsætte regler om gennemførelsen og administrationen af bestemmelserne i stk. 1 og 2. Der kan således fastsættes regler om afgrænsning af bygninger, der omfattes af lovens bestemmelser. Endvidere kan der fastsættes regler om solvarmeanlæggenes konstruktion, installation og kapacitet og regler om beregning af brugerøkonomiske forhold.

Det er hensigten at etablere en kvalitetssikring af solvarmeanlæg, som skal opstilles i medfør af § 10 f. Der findes tilsvarende kvalitetssikring som led i typegodkendelserne for solvarmeanlæg, som kan få statstilskud efter denne lov.

Det er hensigten at fastsætte regler i henhold til lovens § 1, stk. 3, om, at der ikke kan ydes statstilskud efter denne lov til installation af solvarmeanlæg, når bygningsejeren har pligt til at foretage installationen i medfør af nærværende bestemmelser.

Om udmøntningen af de forskellige bemyndigelser henvises i øvrigt til bemærkningerne til stk. 1 og 2.

Til § 10 g

Ifølge *stk. 1* skal kommunalbestyrelsen påse overholdelsen af bestemmelserne i § 10 f og regler, der er fastsat i henhold til denne bestemmelse. Administrationen af bestemmelserne om installation af solvarmeanlæg forudsættes koordineret med kommunernes behandling af byggesager efter byggeloven, således at kommunen påser, at bestemmelserne er overholdt, i forbindelse med ansøgninger om byggetilladelser eller anmeldelser af byggearbejder.

Kommunen skal herunder kontrollere, om den enkelte bygning falder ind under de kategorier, som er omfattet af pligten til at installere solvarme. Endvidere skal kommunen på grundlag af standardberegninger eller individuelle beregninger, jf. bemærkningerne til § 10 f, stk. 1, træffe afgørelse om, hvorvidt installationen er brugerøkonomisk fordelagtig, og i givet fald påse, at anlæggets dimensionering m.v. opfylder de krav, der bliver stillet. Spørgsmålet, om der skal installeres solvarme i relation til de brugerøkonomiske kriterier, vil som udgangspunkt kunne afgøres på grundlag af de nævnte standardberegninger, således at kommunerne kun i tvivlstilfælde skal tage stilling til særlige økonomiberegninger.

Om undtagelse fra bestemmelserne, for så vidt angår byggearbejder, der ikke skal anmeldes, eller som ikke kræver byggetilladelse, henvises til bemærkningerne til § 10 f, stk. 1. Om kommunens adgang til at kræve oplysninger til brug for sagsbehandlingen henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 3, vedrørende lovens § 11 a, stk. 4.

Kommunalbestyrelsen kan ifølge *stk. 2* give påbud til den til enhver tid værende ejer af en ejendom om at berigtige et ulovligt forhold. Påbudet påhviler den til enhver tid værende ejer og påhviler således ejendommen. Påbudet skal indeholde en rimelig frist for gennemførelsen. Påbudet skal imidlertid rettes til den enkelte ejer, og ved ejerskifte skal påbudet gentages overfor den nye ejer. For at sikre, at håndhævelsen af bestemmelserne ikke sinkes urimeligt i forbindelse med ejerskifte, kan kommunalbestyrelsen beslutte at tinglyse påbudet om lovliggørelse på ejendommen. Tinglysningen er af oplysende ka-

rakter og er ikke nogen betingelse for påbudets gyldighed.

Miljø- og energiministeren kan ifølge *stk. 3* fastsætte regler om kommunernes administration af bestemmelserne om installation af solvarmeanlæg. Der kan herunder blandt andet fastsættes regler om, hvilke forhold der skal påses i sagsbehandlingen. Endvidere kan der fastsættes regler om, at kommunalbestyrelsen kan give dispensation fra pligten til at installere solvarmeanlæg, når nærmere angivne hensyn taler herfor. Det er hensigten, at der skal kunne gives dispensation, når væsentlige hensyn til bygningens anvendelse eller indretning, fredningsmæssige interesser og lignende taler for det.

Til § 10 h

Det følger af *stk. 1*, at kommunalbestyrelsens afgørelser om pligten til at installere solvarmeanlæg kan påklages til Energiklagenævnet. Dette nævn er uafhængigt af miljø- og energiministeren og er nedsat i henhold til § 5, stk. 2, i lov om statstilskud til dækning af udgifter til kuldioxidafgift i visse virksomheder med et stort energiforbrug. Under hensyn til den energimæssige sagkundskab i nævnet findes det mest hensigtsmæssigt at afskære muligheden for at indbringe en sag for domstolene, før den endelige administrative afgørelse foreligger.

Ved *stk. 2* fastsættes en klagefrist til klagenævnet på 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Klagefristen regnes fra det tidspunkt, hvor meddelelsen om afgørelsen er nået frem. Klagen skal være kommet frem til nævnet inden udløbet af klagefristen. Fristen udløber samme ugedag, som meddelelsen er nået frem, 4 uger senere. Når klagefristens sidste dag falder på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den påfølgende hverdag.

Ifølge *stk. 3* kan Energiklagenævnets formand efter aftale med nævnet træffe afgørelse på nævnets vegne i sager, som nævnet behandler efter denne lov og regler udstedt i henhold til loven. Hensigten er at muliggøre en enkel sagsbehandling i sager eller typer af sager, der ikke nødvendigvis kræver en stillingtagen fra det samlede nævn.

Miljø- og energiministeren bemyndiges i *stk. 4* til at fastsætte regler om, at visse afgørelser ikke skal kunne indbringes for Energiklagenævnet. Det er hensigten, at klageadgangen skal begræn-

ses til sagskategorier, der forudsætter en væsentlig individuel vurdering. Eksempelvis kan det fastsættes, at kommunen træffer endelig afgørelse i spørgsmål om, hvorvidt en bygning ligger i et fjernvarmeområde og eventuelt i sager, hvor beregningen af brugerøkonomien, må anses for at være enkel.

Endvidere kan der fastsættes regler om betaling af gebyr til dækning af omkostningerne ved behandling af en klage for Energiklagenævnet. Gebyret ventes at udgøre 500 kr. ligesom ved klager i medfør af en række andre love på energiområdet.

Miljø- og energiministeren kan tillige fastsætte regler om Energiklagenævnets sammensætning ved nævnets behandling af afgørelser efter denne lov og regler udstedt i henhold til loven. Det er hensigten, at nævnet i disse sager skal have den fornødne økonomiske og tekniske sagkundskab om energibesparelsesforhold ligesom ved klagesager i henhold til lov om fremme af besparelser i energiforbruget og lov om fremme af energi- og vandbesparelser i bygninger.

Til nr. 3

Bestemmelsen i § 11 a, *stk. 4*, hvorefter kommunalbestyrelsen og Energiklagenævnet kan pålægge bygningsejere og installatører at meddele alle sådanne oplysninger, som er nødvendige til behandling af sager om installation af solvarmeanlæg, skal sikre, at kommunen og nævnet effektivt kan tilvejebringe de fornødne oplysninger til deres sagsbehandling.

Til nr. 4

Den ændrede formulering af § 11 b, *stk. 1*, indebærer, at der kan pålægges straf af bøde eller hæfte for at meddele urigtige eller vildledende oplysninger eller undlade at meddele oplysninger i forhold, der vedrører installation af solvarmeanlæg, ligesom det er tilfældet ved tilskudssager efter loven. Endvidere kan der pålægges straf af bøde eller hæfte for at tilsidesætte kommunalbestyrelsens påbud om at berigtige et ulovligt forhold, jf. § 10 g, *stk. 2*. Bestemmelsen svarer til tilsvarende bestemmelser om håndhævelse af påbud om lovliggørelse i anden lovgivning.

Til § 2

Det er hensigten, at lovforslagets bestemmelser skal sættes i kraft den 1. oktober 2001. Bestemmelsen giver en fleksibilitet med hensyn til ikrafttrædelsen, hvis forholdene taler for det.

Til lovforslag nr. L 154. Skriftlig fremsættelse (1. februar 2001)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v. (Solvarmepligt i nybyggeri uden for fjernvarmeområderne m.v.)

(Lovforslag nr. L 154)

Lovforslaget er udarbejdet på grundlag af den beretning, som Folketingets Energpoltiske Udvalg i juni 2000 afgav over et forslag til Folketingsbeslutning om pligt til at installere solvarmeanlæg i nybyggeri uden for fjernvarmeområderne (B 33). Beretningen resulterede i en plan for at øge udbredelsen af solvarmeanlæg, idet installationen af nye anlæg er faldet væsentligt i de senere år.

Solvarmeplanen indeholder en række anbefalinger: Det anbefales således, at der indføres pligt til at installere solvarmeanlæg i nybyggeriet uden for fjernvarmeområderne for offentlige og selvejende institutioner, det støttede boligbyggeri, erhvervsbyggeriet og visse større sommerhuse. Endvidere anbefales det, at administrationen af tilskud til solvarme smidiggøres, herunder at det gældende tilskudsloft til solvarmeanlæg på 1 mio. kr. ophæves. Derudover anbefales bl.a. nye kampagner og samarbejde med forsyningselskaberne om udbredelse af solvarme.

Lovforslaget indeholder to elementer. For det første indføres en pligt til at installere solvarme-

anlæg i nybyggeri uden for fjernvarmeområder i kommuner, selvejende institutioner, erhvervsvirksomheder og visse større sommerhuse. For så vidt angår de øvrige bygningskategorier, som er nævnt i solvarmeplanen, statsligt byggeri og støttet byggeri, vil der blive indført tilsvarende forpligtelser til at installere solvarmeanlæg med hjemmel i den lovgivning, som henhører under by- og boligministeren.

I overensstemmelse med solvarmeplanens anbefalinger skal der kun installeres solvarmeanlæg, hvor dette er brugerøkonomisk fordelagtigt. Administrationen af bestemmelserne skal ske i forbindelse med den kommunale byggesagsbehandling. Det forventes, at forpligtelsen til at installere solvarmeanlæg vil føre til, at der bliver installeret ca. 1.200 anlæg af standardstørrelse årligt.

For det andet afskaffes det bestående loft over tilskud til solvarmeanlæg, 1 mio. kr., således at der bliver mulighed for at give større tilskud til store anlæg f.eks. i forbindelse med fjernvarmeværker.

Foruden de initiativer, som indgår i nærværende forslag, vil der også blive arbejdet videre med at gennemføre de øvrige anbefalinger, som fremgår af solvarmeplanen.

Idet der i øvrigt henvises til lovforslaget med bemærkninger, anbefales forslaget til Folketingets velvillige behandling.